

Nr 24.

Ankom till riksdagens kansli den 26 mars 1936 kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillämpning av civila tjänstepensionsreglementet å personal, uppförd å indragningsstat för domänverket.

I en till riksdagen avlåten, den 28 februari 1936 dagtecknad proposition, nr 132, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att be- myndiga Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med vad föredra- gande departementschefen förordat, utfärda föreskrifter i fråga om tillämp- ning å personal, uppförd å indragningsstat för domänverket, av bestämmel- serna i civila tjänstepensionsreglementet m. m.

I anledning av Kungl. Maj:ts i proposition nr 233 framlagda förslag an- gående indragning av viss personal vid domänverket m. m. beslöt 1933 års riksdag (skr. nr 269), att från och med den 1 januari 1934 skulle till in- dragningsstat för domänverket utan tjänstgöringsskyldighet överflyttas föl- jande antal ordinarie befattningshavare vid domänverket, nämligen 2 över- jägmästare, 26 jägmästare, 3 skogstaxatorer, 2 överjägmästarassistenter, 2 kontorsbiträden och 122 kronojägare, eller sålunda tillhopa 157 befattnings- havare. Enligt av riksdagen i ämnet fastställda grunder förklarades härvid, bland annat, att befattningshavare, som omedelbart före överflyttningen till indragningsstat åtnjutit lön enligt det provisoriskt gällande avlöningsregle- mentet den 22 juni 1920 (nr 493) för tjänstemän vid domänverket, skulle, därest han före den 1 december 1933 anmält sig villig att, med avstående av honom eljest å indragningsstat tillkommande avlöningsförmåner, underkasta sig vissa närmare angivna föreskrifter, äga åtnjuta lön enligt nämnda pro- visoriska avlöningsreglemente samt pension enligt kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 323) med bestämmelser för ordinarie tjänstemän vid domänverket i fråga om rätt till pension m. m. med däri sedermera gjorda ändringar. Anmälan, varom nu nämnts, verkställdes av samtliga å indragningsstat uppförda befattningshavare med undantag av en enda tjänsteman.

Enligt beslut vid 1934 års riksdag hava, på enahanda villkor, som nyss angivits, från och med den 1 januari 1935 till indragningsstat för domän- verket överflyttats ytterligare två ordinarie befattningshavare.

I propositionen nr 222 till 1934 års riksdag med förslag till civilt tjänste-

pensionsreglemente framhölls beträffande domänverkets pensionsförhållanden bland annat följande:

Beträffande befattningshavare vid domänverket gäller för närvarande allenast ett provisoriskt avlöningsreglemente av den 22 juni 1920 (nr 493). I proposition till 1934 års riksdag (nr 148) har emellertid Kungl. Maj:t framlagt förslag angående omorganisation av domänverket och därvid även upptagit förslag till nytt avlöningsreglemente för domänverkets befattningshavare. Då såväl nuvarande avlöningsbestämmelser för domänverket som nämnda reglementsförslag bygga på samma huvudgrunder som kommunikationsverkens avlöningsreglemente, bör tjänstepensionsreglementets tillämpningsområde självfallet omfatta jämväl domänverkets befattningshavare.

Vad sålunda anförts föranledde icke någon erinran från vederbörande utskotts eller riksdagens sida.

Sedan riksdagen meddelat beslut i förenämnda frågor rörande ändrade avlöningsbestämmelser för domänverkets befattningshavare ävensom rörande tjänstepension för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen, utfärdade Kungl. Maj:t dels den 15 juni 1934 avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket (nr 303) och dels den 30 juni 1934 civilt tjänstepensionsreglemente (nr 442).

Enligt 1 § civila tjänstepensionsreglementet skall reglementet äga tillämpning å ordinarie befattningshavare, underkastade vissa angivna avlöningsreglementen. Bland dessa reglementen upptogs vid tjänstepensionsreglementets utfärdande endast det nya avlöningsreglementet den 15 juni 1934 (nr 303) för tjänstemän vid domänverket men däremot icke det provisoriska avlöningsreglementet av den 22 juni 1920 (nr 493).

Då, såsom av den föregående redogörelsen framgår, de å indragningsstat överförda befattningshavarna — bortsett från en enda tjänsteman, vilken uppburit lön enligt före den 1 januari 1921 gällande lönestat — åtnjuta lön enligt 1920 års reglemente, hava dessa befattningshavare sålunda icke blivit underkastade civila tjänstepensionsreglementets bestämmelser, utan för dem gälla alltjämt 1907 års civila pensionlag ävensom kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 323) med bestämmelser för ordinarie tjänstemän vid domänverket i fråga om rätt till pension m. m. med däri sedermera gjorda ändringar. Såsom en följd härav har bland annat den sänkning av pensionsåldern, som civila tjänstepensionsreglementets bestämmelser medfört för de befattningshavare vid domänverket, å vilka 1934 års avlöningsreglemente äger tillämpning, icke kommit att få avseende å den å indragningsstat uppförda personalen.

Under framhållande att den till indragningsstat överförda personalen vid domänverket på grund av nyss angivna omständigheter i avseende å pensionsålder kommit i ett gynnsammare läge än den i tjänst kvarstående personalen, har *domänstyrelsen* hos Kungl. Maj:t gjort framställning i fråga om utfärdande av föreskrift i syfte att civila tjänstepensionsreglementets bestämmelser skulle bli tillämpliga jämväl å förstnämnda personal.

Statskontoret har — med biträdande av domänstyrelsens ifrågavarande

framställning — vidare erinrat om skyldigheten för tjänsteman, å vilken 1920 års avlöningsreglemente för domänverket äger tillämpning, att underkasta sig ändrade pensionsbestämmelser samt i anslutning därtill anfört, att någon tvekan icke syntes ämbetsverket råda därom, att jämväl för befattningshavarna å indragningsstat dylik skyldighet förelåge.

Föredragande *departementschefen* har anfört bland annat följande.

Av det förut återgivna uttalande, som i propositionen nr 222 till 1934 års riksdag gjordes rörande pensionsförhållandena för domänverkets personal, torde framgå, att avsikten vid framläggande av förslaget till civilt tjänstepensionsreglemente var, att detta reglemente skulle vinna tillämpning å befattningshavare vid domänverket, oavsett om 1920 års provisoriska avlöningsreglemente fortfarande komme att bliva gällande eller detsamma komme att ersättas av det nya avlöningsreglemente, varom förslag underställts samma års riksdag. Uttalandet utgick emellertid närmast från den förutsättningen, att för personal i allmänhet vid domänverket skulle komma att gälla *antingen* ett nytt definitivt avlöningsreglemente *eller* det provisoriska avlöningsreglementet av år 1920. Uppmärksamheten var sålunda icke fäst därå, att även om ett nytt avlöningsreglemente bleve antaget, detta icke vore avsett att tillämpas å *samtliga* nyreglerade befattningar vid domänverket. På grund härav kom det för personal, uppförd å indragningsstat, även i fortsättningen gällande avlöningsreglementet av år 1920 icke att i civila tjänstepensionsreglementet upptagas bland de avlöningsförfattningar, vilkas tillämpningsområde bestämmer omfattningen av civila tjänstepensionsreglementets giltighet. Följden härav har blivit, bland annat, att den sänkning av pensionsåldern, varom stadgas i civila tjänstepensionsreglementet, icke kommit att beröra den å indragningsstat uppförda personalen. Då detta förhållande icke kan anses tillfredsställande och, såsom nyss erinrats, en dylik särställning för personalen å indragningsstat icke varit av statsmakterna avsedd, förordar jag i enlighet med domänstyrelsens framställning, att föreskrift meddelas i syfte att civila tjänstepensionsreglementets bestämmelser bliva tillämpliga jämväl å sistnämnda personal.

Den förordade utsträckningen av civila tjänstepensionsreglementets tillämplighetsområde har synts departementschefen böra lända till efterrättelse först från och med den 1 juli 1937 i syfte att bereda vederbörande befattningshavare nödigt rådrum att anpassa sig efter de förändrade avgångstiderna. I ändamål att för äldre befattningshavare åstadkomma en mjukare övergång till de nya föreskrifterna i fråga om pensionsålder har departementschefen vidare förordat, att för ifrågavarande personal meddelas övergångsbestämmelser av enahanda innebörd som de, vilka genom föreskrifterna i punkten 3 av övergångsstadgandena till civila tjänstepensionsreglementet fastställts beträffande personal, som i och med reglementets ikraftträdande den 1 juli 1935 blivit underkastad reglementet. Erforderliga bestämmelser i ämnet hava synts departementschefen böra erhålla formen av särskilda från civila tjänstepensionsreglementet fristående föreskrifter.

Beträffande utredningen i övrigt får utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, får hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

Stockholm den 26 mars 1936.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerberg, Lindley**, *Ernfors, Johansson i Friggeråker**, *Bjurström, Ström i Lidköping** och *Ehrnberg*;

från andra kammaren: herrar *Leffler, K. A. Westman**, *Johansson i Sollefteå, Andersson i Falkenberg**, *Carleson, Svedman, Elmroth** och *Erlander**.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.